

У загальному процес управління витратами підприємства містить і процес регулювання їх рівня, який повинен стосуватися також і витрат на інноваційні процеси.

Провівши аналіз основних методів формування та визначення загальних та інноваційних витрат машинобудівних підприємств, пропонуємо прототип моделі управління витратами машинобудівного підприємства (рис. 1), в основі якого лежить процес врахування інноваційної складової в процесі управління витратами (планування, розробка проекту, розрахунок ефективності).

На нашу думку, інноваційна складова, що враховує інноваційні витрати та ризик-фактори, повинна бути присутня в усіх складових витрат підприємства, так як інноваційні зміни, без яких неможливе ефективне функціонування підприємства, стосуються кожної із складових витрат (фінансових, інвестиційних та операційних). Розподіл інноваційних витрат в процесі планування інноваційної діяльності підприємства та подальше їх поєднання уже в системі витратних показників та показників ефективності з врахуванням ризик-факторів дозволить ефективно прогнозувати та планувати інноваційні витрати підприємств.

УДК 378

Олена Кареліна, к.пед.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

КОРПОРАТИВНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ

Olena Karelina

CORPORATE TRAINING AS A MEAN OF INCREASING THE UNIVERSITY EDUCATION QUALITY

Серед сучасних проблем вищої освіти ми хочемо відзначити недостатній рівень мотивації студентів до здобуття максимально можливих результатів у навчанні. Причинами такого явища є невпевненість майбутніх фахівців у тому, що вдасться знайти роботу за фахом; іноді формальне проходження практики і, як наслідок, нерозуміння шляхів застосування університетських знань та умінь у своїй професійній діяльності.

Такий стан справ у сучасному українському освітньому середовищі хвилює і керівників підприємств, які констатують, що випускників, готових повноцінно виконувати професійні обов'язки, дуже мало. Працівника, який отримав перше робоче місце, необхідно навчати, а це спричиняє значні витрати.

Для вирішення окресленої проблеми підприємства розробляють програми корпоративного навчання та створюють корпоративні університети. Перший університет - Hamburger University компанії McDonalds - відкритий у 1961 р [3]. Потім з'явилися Disney University, Coca-Cola, Procter&Gamble, General Electric. Найбільші корпоративні навчальні заклади - IBM Global Learning, у якому викладаються 10000 курсів, працює 3400 викладачів у 55 країнах; Motorola University, річний бюджет якого становить 100 млн. дол., працює 99 підрозділів у 21 країні. Мета створення університету на підприємстві - вдосконалення управління корпорацією; засоби - впровадження стратегічних змін, створення корпоративної бази знань, розвиток людського потенціалу. Результати, яких досягли підприємства, що впровадили корпоративне навчання: «Северсталь» - інтеграція у холдинг великої кількості підприємств, обмін позитивним досвідом роботи; Union Bank of Switzerland – адаптація

нових менеджерів, утримання цінних працівників, зменшення плинності кадрів; МТС-Україна – пошук і розвиток кандидата для «закриття» вакансії серед власних працівників, скорочення затрат на зовнішній рекрутинг. Не тільки транснаціональні компанії бачать перспективу у корпоративному навчанні, за статистикою *Corporate University Review*, 34% корпорацій, що мають університети, налічують близько 5000 працівників. У найближчі роки кількість корпоративних університетів перевищить кількість традиційних [2].

В Україні напрям корпоративного навчання розвивають холдинг ЛатАгро, АТ «Систем кепітал менеджмент», ПАТ "Концерн Стірол", ТМ «Щедро», ТОВ «Комфі Трейд», SAV-service, група 1+1, «Прикарпаттяобленерго», МТС-Україна, ПриватБанк.

Кращі студенти ТНТУ ім. І. Пулюя та інших закладів вищої освіти Тернополя зараз проходять навчання в Українській Бухгалтерській Школі Агрохолдингу «Мрія», яка відкрилась у січні 2013 р.

Завдяки новому проекту студенти 4-5 курсів спеціальності бухгалтерський облік і аудит матимуть можливість стати професіоналами у бухгалтерській справі та будувати кар'єру в кращих українських компаніях. Навчання у Бухгалтерській школі триватиме впродовж 4-х місяців. Окрім інтенсивного вивчення теоретичних основ бухгалтерської справи, студенти практикуватимуть засвоєне в Бухгалтерській Службі Департаменту обліку та звітності «Мрії Агрохолдинг».

До викладання залучені кращі практики та теоретики в галузі бухгалтерського обліку, кваліфіковані співробітники агрохолдингу, бухгалтери та аудитори.

У першому наборі Бухгалтерської школи навчатимуться студенти із Тернопільської та Хмельницької областей. Молоді люди пройшли високопрофесійні етапи відбору: анкетування, тестування та співбесіди.

«Перевагою школи, вважаю, новітню програму навчання, яка є абсолютно безкоштовною для студентів. Крім того, наші студенти після закінчення учбового періоду зможуть працевлаштуватися в компанії, будувати кар'єру на сучасному виробництві, підвищувати рівень своєї кваліфікації. Важливо також, що наші учні отримають широке коло знайомств з професіоналами бухгалтерської справи, що безумовно допоможе їм в майбутньому зростанні», — розповіла Ірина Амеліна Керівник управління методології обліку та звітності «Мрія Агрохолдинг», методолог Української Бухгалтерської Школи [1].

«Мені сподобалася ідея навчатися на виробництві, це не звичайна теорія, а реальна можливість працювати та розвиватися. Протягом навчання з нами будуть працювати наставники, нам даватимуть справжні завдання, від наших дій залежатиме ефективність роботи компанії», — поділилася враженнями студентка Бухгалтерської школи Галина Михайлевич [1]. До програми входять курси бухгалтерського обліку, податкового обліку, вивчається специфіка сільськогосподарських компаній, проводяться різноманітні мотиваційні семінари, тренінги з управління часом та з етики ділового спілкування. Крім того, в основний теоретичний блок входять лекції від представників управлінь Агрохолдингу «Мрія».

Українська Бухгалтерська Школа стала черговим етапом залучення молодих фахівців до освітніх проектів в аграрному холдингу. Так, вже протягом 2 років діє Українська Аграрна Школа, навчальна база для молодих аграріїв, яка збагачує досвідом практичної роботи молодих спеціалістів. Випускники Агрошколи вже стали професійними агрономами.

«На сьогодні ми зіткнулися із потребою у професійних та талановитих спеціалістах в галузі бухгалтерського обліку. При добрій теоретичній підготовці на сьогодні випускнику економічного факультету не вистачає практичних умінь. Бухгалтерська школа допоможе студенту при інтенсивному чотиримісячному навчанні

максимально засвоїти практичні аспекти роботи, функції обліку та звітності на моделі справжнього сільськогосподарського підприємства», — поділилася Владислава Рутицька, заступник генерального директора з питань управління персоналом агрохолдингу «Мрія» [1].

«Одна з місій Української Бухгалтерської Школи — дати змогу молодим людям розширити горизонти обраної ними професії. Час між навчанням використовуватиметься максимально ефективно — студенти працюють дистанційно через віддалений доступ та навчальний ресурс instudies.com. Програма націлена на знання, розвиток та самовдосконалення, адже ми готуємо майбутніх головних бухгалтерів» — кажуть Олеся Піцик та Сергій Тищенко, координатори проекту «Українська Бухгалтерська Школа» [1].

Корпоративне навчання – новий та перспективний напрям співпраці освіти та бізнесу, який створює всі умови для професійного становлення студентів і вирішує проблему працевлаштування випускників ВНЗ.

Використана література

1. 16 юнаків та дівчат з Тернопільської області стали студентами Української Бухгалтерської Школи [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://mriya.ua/press_center/company/2013/624/

2. Козак Н. Корпоративний університет [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.management.com.ua/hrm/hrm021.html>

3. Макдональд П. Інвестиції в топ-менеджерів. Корпоративні університети та executive MBA [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/mba/articles/14.html>

УДК 338.33:625.7

Олена Ковальчик, асистент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ДОРОЖНЬО-БУДІВЕЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ

Olena Kovalchuk

FEATURES OF ROAD CONSTRUCTION SECTOR ENTERPRISES FUNCTIONING

Будівництво автомобільних доріг відноситься до однієї з підгалузей капітального будівництва в Україні – будівництва будівель та споруд. Будівництвом, а також ремонтом та експлуатацією автодоріг займаються підприємства дорожнього господарства або дорожньо-будівельного комплексу (ДБК).

Дорожньо-будівельний комплекс – це організована система підприємств та організацій, що об'єднуються виробничо-технологічними та господарськими взаємозв'язками для створення продукції дорожнього будівництва.

Особливості діяльності підприємств ДБК пов'язані як зі специфікою будівельного виробництва взагалі, так і автодорожнього зокрема.